

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การศึกษาวิเคราะห์จริยธรรมของนักการเมืองแนวพุทธปรัชญาเถรวาท
 ผู้วิจัย : นายทองเปลว ทองบ้านเกาะ
 ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (ปรัชญา)
 คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
 : พระมหากษณะ ตรุโณ,ผศ.ดร. ป.ธ.๓,พธ.บ.,พธ.ม.Ph.D.(Phil)
 : รศ.ดร.ประเวศ อินทองปาน ป.ธ.๕,พ.ม.,พธ.บ.,M.A.,Ph.D.(Phil)
 : ดร.วีรชาติ นิมอนงค์ ป.ธ.๖,พธ.บ.,ศษ.บ.,M.A.,Ph.D.
 วันสำเร็จการศึกษา : ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ ๑.เพื่อศึกษาแนวคิดจริยธรรมนักการเมืองทั่วไป ๒.เพื่อศึกษาจริยธรรมการเมืองแนวพุทธปรัชญาเถรวาท และ ๓.เพื่อวิเคราะห์ปัญหาจริยธรรมนักการเมืองในทัศนะพุทธปรัชญาเถรวาท

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๑ เรื่องแนวคิดจริยธรรมการเมืองทั่วไป พบว่า ปัญหาโครงสร้างการเมืองทั้งในระดับพรรค สังคม มีผลทำให้การเมืองขาดความรู้(วิชา)ขาดสำนึกทางสังคม(จรรยาบรรณหรือความรับผิดชอบ) ขาดภาวะผู้นำ(วิชา+จรรยา) นำไปสู่การแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อน การคอร์รัปชัน ชัดแจ้ง ก่อปัญหาวิกฤตจริยธรรมจนนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งรุนแรงในทางการเมืองและสังคม ซึ่งปัญหาทุกประเด็นล้วนเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๒ จริยธรรมนักการเมืองตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาท พบว่า จริยธรรมนักการเมืองแนวพุทธซึ่งเป็นตัวแทนสาธารณชนที่อาสาไปจัดสรรปันส่วนรักษาผลประโยชน์และกระจายผลประโยชน์แก่คนในสังคมอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม จริยธรรมจึงเป็นคุณสมบัติของนักการเมืองเพื่อไม่ให้เกิดความลำเอียงหรือปราศจากมอคติ ในแง่หนึ่งนักการเมืองที่มีจริยธรรมจะต้องทำงานอาสาอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อยและเห็นแก่ตัวน้อยที่สุด ซึ่งตามกรอบแนวคิดจริยธรรมนักการเมืองแนวพุทธปรัชญาเถรวาทจะต้องมีเบญจศีล และเบญจธรรม เป็นต้น

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๓ วิเคราะห์ปัญหาจริยธรรมนักการเมืองในพุทธปรัชญาเถรวาท พบว่าแนวทางการพัฒนานักการเมืองให้มีคุณภาพตามหลักพุทธปรัชญาเถรวาทจะต้องเป็นคนดีและมีคุณภาพ ปฏิบัติตนหรือวางตนอยู่ใน ความซื่อสัตย์ สุจริต ทั้งวาจา ใจ และการกระทำ เที่ยงธรรม เป็นกลาง มีสัจจะ รักษาคำพูด พูดจริง ทำจริง และมีความจริงใจ รับผิดชอบต่อตนเอง และหน้าที่การงานเพื่อส่วนรวม เสียสละประโยชน์ตนเพื่อส่วนรวม เคารพและปฏิบัติตามมติส่วนรวม เคารพที่ประชุม และรักษาความสงบของที่ประชุม หลีกเลียงอบายมุขและหมั่นประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีงาม

Dissertation Title : An Analytical Study of Ethical Principles of Politics in
Theravāda Buddhist Philosophy

Researcher : Mr.Thongphew Thongbankao

Degree : Master of Art (Philosophy)

Dissertation Supervisory Committee

: Assit.Pof. Dr.Phramahā Krishana Taruno Pali III,B.A.,M.A.(Phil),
Ph.D.(Phil)

: Assoc.Pof. Dr.Phraves Inthongpan Pali 5,B.A.,M.A.,Ph.D.(Phil)

: Dr.Veerchat Nim-Anong Pali VI,B.A.,M.A.,M.Phil,Ph.D.(Phil)

Date of Graduation: September 30, 2012

ABSTRACT

This thesis is of three objectives: 1. to study the ethical problems, the political philosophy and the Theravāda concepts. 2.to study the Buddhist philosophy, the Buddhist ethics possessed by the politicians. 3. to analyze the ethical issues in the political orientation of Theravāda Buddhist philosophy.

From the study, it found that the overall objectives of an ethical political philosophy are based on the Buddhist doctrines by considering the definition of ethics and politics. The development of moral and political attitudes in the West and in the perspective of Theravāda Buddhist philosophy is an important kind of ethics including the issue of the need for ethical behavior of politicians including the rule of law and religious and ethical standards. The agent representative of the public must protect the interests and the distribution of benefits to the people in social equality and justice. The ethics is a feature of politics in order to avoid bias, prejudice or favor to one group of the interests and benefits allocated to certain groups. On the other hand, the politicians will have to work in an ethical manner and work tirelessly and generously to the public as much as possible. According to the political ethics of Theravāda Buddhist philosophy is to maintain the presence of five basic precepts.

The second objective of the study showed that the critical issue of political ethics is the problem of the political parties because of the structure of the political parties and the social structure. The lack of political knowledge, the lack of social conscience of the politicians and the lack of political leadership are the critical issues of political ethics that lead to violent conflict and the pursuit of political conflict. In summary, the problem of corruption and that of all relevant issues are related to a chain of problems. When corrections are to be used in a variety of

concepts, methods, processes and procedures, the changes in the system or dismantling the structure, the moralities to the political revolution through the education system are at all levels.

The results of the third objective were to solve a problem. There are two approaches. The political development of high quality according to Buddhist doctrine is important. The politicians should have the honesty, the neutrality, the truth, the sincerity, and the responsibility, working for the general people, sacrificing one's own benefits for others, the respect to the meeting, Keeping the peace at the meeting, going away from the wrong way, trying to behave oneself in a good way as Vijitaraja King and King Ashoka, the Great.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความเมตตาอนุเคราะห์จากหลายฝ่าย เริ่มจากที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ พระอาจารย์ พระมหากฤษณะ ตรุโณ(บุชากุล),ผศ.ดร. ประธานที่ปรึกษา ท่านอาจารย์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประเวศ อินทองปาน และท่านอาจารย์ ดร.วีรชาติ นิมนงค์ กรรมการที่ปรึกษา ซึ่งทั้งสามท่านรับเป็นที่ปรึกษาด้วยเมตตา คอยชี้แนะประเด็นการวิจัยให้ลุ่มลึก ครอบคลุมชัดเจนทำให้งานวิจัยนี้บกพร่องน้อยที่สุด

กราบนมัสการขอบพระคุณฯ พระสุธีธรรมานุวัตร,ผศ.ดร. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกรูปทุกท่านที่เอื้ออำนวยความสะดวก

กราบนมัสการขอบพระคุณ พระมหาพรชัย สิริวิโร,ดร. ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ผศ.บุญมี แทนแก้วกรรมผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบภายนอก ที่ได้เมตตาอนุเคราะห์ ช่วยวิจารณ์-ติชม-เติมเต็มทำให้วิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์น่าอ่านยิ่งขึ้น

ขอบพระคุณ รศ.ชูศักดิ์ ทิพย์เกษร ที่เมตตาตรวจบทความย่อภาษาอังกฤษให้ กราบนมัสการ ขอบคุณพระมหาสมเกียรติ กิตติญาโณ เลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย พระครูใบฎีกาสันน หยรโก ขุนสังวร อ่อนสนิท คุณไพศาล เทพธานี เจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย ที่ช่วยประสานงานและช่วยตรวจรูปแบบให้ถูกต้องตามระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ขอบพระคุณคณาจารย์บัณฑิตวิทยาลัยทุกรูป/ทุกท่าน ตั้งแต่คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย และเจ้าหน้าที่ทุกรูป/ทุกท่าน ที่ชวนขยายกระตุ้นติดตามความสับสนเนื่องก้ำวหน้าอย่างไม่ทอดย ขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นทุกรูป/ทุกท่าน ขอบพระคุณแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนทุนการศึกษามาตั้งแต่ต้นที่ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้วิจัยมาตลอด

ท้ายสุดกราบขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

นายทองเปลว ทองบ้านเกาะ

วันที่ ๓๐ เดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๕๕

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ คัมภีร์ที่ใช้ในการอ้างอิง

๑. อักษรชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

งานวิจัยฉบับนี้ใช้พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในการอ้างอิง ระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า หลังอักษรย่อชื่อคัมภีร์ เช่น วิ.ม. (บาลี) ๔/๑๖๔/๑๗๐ หมายถึงวินัยปิฎก มหาวรรค พระไตรปิฎกภาษาบาลี เล่มที่ ๔ ข้อ ๑๖๔ หน้า ๑๗๐, ที.ม. (ไทย) ๐/๑๘๕/๑๓๑ หมายถึงสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ ๑๐ ข้อ ๑๘๕ หน้า ๑๓๑

พระสุตตันตปิฎก

ที.ส. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย สีสันธวรรค (ภาษาไทย)
ที.ม. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค (ภาษาไทย)
ที.ปา. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค (ภาษาไทย)
ม.ม. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มูลปณณาสก์ (ภาษาไทย)
ม.ม. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปณณาสก์ (ภาษาไทย)
ม.อุ. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย อุปริปณณาสก์ (ภาษาไทย)
ส.ส. (บาลี)	=	สุตตันตปิฎก สัญญตติกาย สคาถวคคปาติ (ภาษาบาลี)
ส.ส. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก สัญญตติกาย สคาถวรรค (ภาษาไทย)
ส.นิ. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก สัญญตติกาย นิทานวรรค (ภาษาไทย)
ส.ม. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก สัญญตติกาย มหาวรรค (ภาษาไทย)
อง.ติก. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ทิกนินบาต (ภาษาไทย)
อง.จตุกก. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย จตุกกนินบาต (ภาษาไทย)
อง.ปญจก. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ปญจกนินบาต (ภาษาไทย)
ขุ.ธ. (บาลี)	=	สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย ธรรมปทปาติ (ภาษาบาลี)
ขุ.ธ. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย ธรรมบท (ภาษาไทย)
ขุ.ชา. (บาลี)	=	สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย ชาดกปาติ (ภาษาบาลี)
ขุ.ชา. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย ชาดก (ภาษาไทย)
ขุ.มหา. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย มหานิเทศ (ภาษาไทย)

สารบัญ	หน้า
ลำดับเรื่อง	
หน้าอนุมัติ	
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	จ
สารบัญ	ฉ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย	๓
๑.๔ คำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	๔
๑.๕ ทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔
๑.๖ วิธีดำเนินการวิจัย	๗
๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๗
บทที่ ๒ แนวคิดจริยธรรมนักการเมืองทั่วไป	๘
๒.๑ นิยามและความหมาย	๘
๒.๑.๑ นิยามและความหมายจริยธรรม	๘
๒.๑.๒ นิยามและความหมายนักการเมือง	๑๑
๒.๑.๓ นิยามและความหมายจริยธรรมนักการเมือง	๑๓
๒.๒ พัฒนาการของจริยธรรมนักการเมือง	๑๖
๒.๒.๑ พัฒนาการของจริยธรรมการเมืองตามแนวคิดตะวันตก	๑๗
๒.๒.๒ พัฒนาการของจริยธรรมการเมืองตามแนวคิดตะวันออก	๒๕
๒.๓ ความจำเป็นของการมีจริยธรรมของนักการเมือง	๒๗
๒.๓.๑ ความจำเป็นของการมีจริยธรรมตามหลักนิติรัฐ	๓๐
๒.๓.๒ ความจำเป็นของการมีจริยธรรมตามมาตรฐานจริยธรรมทางศาสนา	๓๐
๒.๔ ปัญหานักการเมือง	๓๓
๒.๔.๑ ปัญหาการขาดสภาพความรู้(วิชา)ของนักการเมือง	๓๓
๒.๔.๒ ปัญหาการขาดสำนึกทางสังคมของนักการเมือง(จรณะ)	๓๖
๒.๔.๓ ปัญหาการขาดภาวะผู้นำของนักการเมือง(วิชา+จรณะ)	๓๙
๒.๕ ปัญหาวิกฤตจริยธรรมของนักการเมือง	๔๐
๒.๕.๑ ปัญหาความขัดแย้งรุนแรงในทางการเมือง	๔๐
๒.๕.๒ ปัญหาการแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อนทางการเมือง	๔๑
๒.๕.๓ ปัญหาการคอร์รัปชัน	๔๗

๒.๖ ผลกระทบจากปัญหาวิกฤตจริยธรรมของนักการเมือง	๕๑
๒.๗ สรุป	๕๕
บทที่ ๓ จริยธรรมนักการเมืองตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาท	๕๖
๓.๑ จริยธรรมทางการเมืองตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาท	๕๖
๓.๑.๑ การกำเนิดรัฐในพุทธปรัชญาเถรวาท	๕๖
๓.๑.๒ เป้าหมายของการเมืองการปกครอง	๕๗
๓.๑.๓ หลักธรรมาธิปไตยหัวใจของการเมืองการปกครอง	๕๗
๓.๑.๔ หลักธรรมสำคัญในการปกครอง	๖๐
๓.๒ จริยธรรมนักการเมืองแนวพุทธปรัชญาเถรวาท	๖๘
๓.๒.๑ ความสำคัญ-ลักษณะ-องค์ประกอบ-ประเภทของจริยธรรม	๖๘
๓.๒.๒ จริยธรรมนักการเมืองตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาท	๗๐
๓.๓ ตัวอย่างจริยธรรมการเมืองการปกครองตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาท	๗๕
๓.๓.๑ กรณีตัวอย่างของพระเจ้ามหาวิชิตราช	๗๕
๓.๓.๒ กรณีตัวอย่างของพระเจ้าอโศกมหาราช	๘๖
๓.๔ สรุป	๙๓
บทที่ ๔ วิเคราะห์การแก้ปัญหาจริยธรรมนักการเมืองในพุทธปรัชญาเถรวาท	๙๕
๔.๑ วิเคราะห์ปัญหาจริยธรรมนักการเมืองตามแนวปรัชญาการเมืองทั่วไป	๙๕
๔.๑.๑ วิเคราะห์ปัญหาจริยธรรมนักการเมือง	๙๕
๔.๑.๒ วิเคราะห์การแก้ปัญหาจริยธรรมการเมือง	๙๖
๔.๒ วิเคราะห์การแก้ปัญหาจริยธรรมนักการเมืองตามแนว	๑๐๑
๔.๓ วิเคราะห์การบูรณาการการแก้ไขปัญหาจริยธรรมนักการเมือง	
ตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาท	๑๐๖
๔.๓.๑ วิเคราะห์การแก้ปัญหาจริยธรรมการเมือง	
กรณีพระเจ้ามหาวิชิตราช	๑๐๖
๔.๓.๒ วิเคราะห์การแก้ปัญหาจริยธรรมการเมือง	
กรณีพระเจ้าอโศกมหาราช	๑๑๑
๔.๓.๓ บูรณาการแก้ไขปัญหาจริยธรรมนักการเมือง	
ตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาท	๑๑๓
๔.๔ สรุป	๑๑๕
บทที่ ๕ สรุปผลและข้อเสนอแนะ	๑๑๘
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๑๘
๕.๒ ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	๑๒๐
บรรณานุกรม	๑๒๑
ประวัติผู้วิจัย	๑๒๙